

Nejvyšší soud jako soud zrušovací odmítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného a nepřihlédl k jeho odvolání z trestu do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 16. prosince 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí nebezpečným vyhrožováním podle § 99 tr. zák.

D ů v o d y:

Podle §§ 6, 284, 285, 294 tr. ř. jest zmateční stížnost i odvolání provedti v zákonné, nepřekročitelné lhůtě osmi dnů od doručení opisu rozsudku. Padne-li konec lhůty na den, ve který poštovní úřad místa, kde spis podán, nepřijímá v obvyklých každodenních hodinách doporučené poštovní zásilky, nevčítá se ten den do lhůty. V souzeném případě byl opis rozsudku doručen obhájci dne 16. ledna 1931 a končila proto osmídení lhůta v sobotu dne 24. ledna 1931. Podle poštovního razítka byl dopis s provedením opravných prostředků orazítkován 25. ledna 1931. Podle konaného šetření byl dopis dán nedoporučeně do poštovní schránky dne 24. ledna 1931 po 5. hod. odpo., tedy po vybrání pošty ze schránky. Ač dopis dán do schránky 24. ledna 1931, jest přes to provedení opravných prostředků opožděno. Neboť z ustanovení § 6 tr. ř. a § 74 jedn. ř. plyne, že odevzdání pošty musí se státi v čase, kdy podání mohlo býti ještě opatřeno poštovním záznamem podacím z téhož dne, a končí doba k podání opravných prostředků tehdy, kdy nemůže již býti dopis opatřen podací poštovní značkou dne podání. Nelze proto k vývodům opožděných opravných prostředků přihlížeti. Poněvadž při opovědi zmateční stížnosti nebyl ani jasně a určitě označen některý z důvodů zmatečnosti v § 281 čís. 1 až 11 tr. ř. uvedených, ani nebyla výslovně neb aspoň jasným odkazem uvedena skutečnost, jež má býti důvodem zmatečnosti, a poněvadž při opovědi odvolání nebyly určitě udány okolnosti mající je odůvodniti, byla zmateční stížnost odmítnuta podle § 4 čís. 1, § 1 čís. 2 novely čís. 3/78 v zasedání neveřejném, jak již měl učiniti soud první stolice, a k odvolání nebylo podle § 294 odst. 2 tr. ř. přihlíženo.

Čís. 4336.

Ustanovení o veřejnosti hlavního přelíčení (i porotního) má za účel jen, by se soudní řízení nekonalo bez umožnění jeho veřejné kontroly.

Zákon nejen nezakazuje, nýbrž přímo předpokládá a připouští možnost kontroly osob, jež se domáhají vstupu ke hlavnímu přelíčení, namně pokud jde o jejich mravní způsobilost, vyžadovanou § 228 tr. ř.

(Rozh. ze dne 25. listopadu 1931, Zm II 334/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost tří obžalovaných do rozsudku krajského soudu trestního v Brně jako soudu porotního ze dne 11. června 1931, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými: Josef V. zločinem krádeže podle §§ 8, 171,

173, 174 II. a), c), 176 II. a), 179 tr. zák., přestupkem podvodu podle § 461 tr. zák., přestupkem proti veřejným zařízením a opatřením podle § 320 písm. e) tr. zák. a přestupkem nedovoleného nošení zbraně podle § 36 zbroj. pat., Jaroslav H. zločinem krádeže podle §§ 8, 171, 173, 174 II. a), c), 176 II. a), 179, tr. zák., zločinem veřejného násilí podle § 81, 82 tr. zák., zločinem těžkého ublížení na těle podle §§ 152, 155 a) tr. zák., zločinem nebezpečného vyhrožování podle § 99 tr. zák., přestupky proti veřejným zařízením a opatřením podle § 320 písm. e) tr. zák. a podle § 324 tr. zák. a přestupkem nedovoleného nošení zbraně podle § 36 zbroj. pat., a Rudolf M. zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 174 II. a), c), 176 II. a), 179 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Důvod zmatečnosti čís. 4 § 344 tr. ř. shledává zmatečnou stížnost v tom, že byl při hlavním přelíčení porušen předpis § 228 tr. ř. o veřejnosti hlavního přelíčení tím, že byly policií, jež stála před budovou krajského soudu trestního, do této budovy pouštěny jen osoby, jež se vykázaly obsílkou nebo jiným průkazem o tom, »že mají tam úředně co pohledávati«, nebo úředním průkazem o tom, že jsou zachovalé, a dále tím, že byly policejními orgány v budově do druhého poschodí, v němž jest porotní síň, jakož i do této síně pouštěny jako posluchači jen ti, kdož se mohly vykázati úředním průkazem zachovalosti. Stížnostem nelze přiznati oprávnění. Záznamem protokolu o hlavním přelíčení jest zjištěno, že jednání bylo veřejné. Zákonný požadavek veřejnosti líčení podle § 228 tr. ř. není podmíněn neomezenou volností přístupu ani jakéhokoliv počtu posluchačů ani kterékoliv osoby, jež se vstupu k přelíčení domáhá. V onom směru jsou hranice veřejnosti dány již přirozeným požadavkem nerušeného projednávání věci a možností umístiti posluchače v jednacím síni, při čemž je zejména přihlížeti i k tomu, by v přeplněné jednacím síni nebylo ohroženo zdraví osob na projednávání zúčastněných. Již proto jest příliv posluchačstva do jednacím síně účelně upravit; i když se při tom naplnění jednacím síně z oněch důvodů omezi, je požadavku veřejnosti učiněno zadost, je-li při tom zachován účel, který zákon ustanovením o veřejnosti hlavního přelíčení jediné sleduje a jímž jest jen, by se soudní řízení nekonalo bez umožnění veřejné jeho kontroly. V tomto jediném účelu veřejnosti hlavní přelíčení není podle zákona rozdíl mezi řízením před porotou a před senátem a nesleduje zákon zejména ani při porotě záměr, by bylo mocným dojmem nálady posluchačstva v porotní síni působeno na porotce, jak mají za to mylně stěžovatelé. Požadavku veřejnosti bylo tudíž vyhověno, když (jak zdůrazňuje předseda hlavního přelíčení ve zprávě, kterou na vyzvání nejvyššího soudu podal o učiněných opatřeních) porotní síň byla po celou dobu přelíčení četně navštívena osobami civilními kromě posluchačů četnické školy, a to dokonce tak, že civilní posluchačstvo počtem vždy převládalo, a zejména v posledních dnech, kdy zájem obecnosti rostl, byla porotní síň zcela naplněna převážnou většinou civilním obecností. Byla-li porotní síň takto naplněna, bylo nejen zcela na místě, ale

přímo nutné, byly-li, jak se tvrdí ve zmatečných stížnostech, do budovy a do soudní síně vpouštěny jen ti, kdož se u vchodu legitimovaly obsílkou nebo jinak prokázaly, že mají v budově úředně co činiti; tímto nutným opatřením, čelícím zřejmě jen přeplnění síně, nemohla vůbec býti porušena veřejnost přelíčení, daná již v tom, že porotní síň byla naplněna jinými posluchači. Pokud se dále ještě vytýká, že prý byly požadováním průkazu zachovalosti kontrolovány jednotlivé osoby i ve dnech, kdy prý v jednací síni bylo dosti místa, je stěžovatele poukázati k tomu, že § 228 odst. 2 tr. ř. dovoluje odepřítí přístup ke hlavnímu přelíčení osobám, které byly opětovně trestány pro zločin proti bezpečnosti života, mravnosti nebo majetku. Přístup k veřejnému líčení nemají dále — vyjímajíc případy v zákoně dále stanovené — osoby nezletilé a osoby ozbrojené. Z toho je vidno, že zákon nejen nezakazuje, nýbrž přímo předpokládá a připouští možnost kontroly těch, kdož se domáhají vstupu ke hlavnímu přelíčení, neboť jen tak lze zjistiti, není-li u nich důvodů, pro něž jim může býti podle zákona přístup odepřen. Taková kontrola je přímo nutná v případech, kde podle povahy projednávané trestní věci lze očekávati ke hlavnímu přelíčení nával posluchačstva, zejména z kruhů osob, jež ve směru zákonem vytčeném byly již trestány a jež, jak je obecně známo, o hlavní přelíčení v trestních věcech určitého druhu jeví zvýšený zájem. Podle zprávy předsedy hlavního přelíčení bylo tomu tak právě v souzeném případě. Neodporovalo proto zákonu, nýbrž splňovalo jeho účel, když v takovém případě byla zavedena vhodná kontrola posluchačů, pokud se týče jejich mravní způsobilosti, vyžadované zákonem v § 228 tr. ř. Zákon nemá ustanovení o opatřeních, jimiž v případě potřeby se má kontrola účastníků hlavního přelíčení prováděti; to jsou již opatření rázu administrativního, jež se, pokud jde o jejich podrobné provádění, vymykají přezkoumání důvodem zmatečnosti podle § 344 čís. 4 tr. ř., ano v rámci tohoto důvodu zmatečnosti je nejvyššímu soudu jen zkoumati, zda učiněným opatřením zásada veřejnosti hlavního přelíčení nedoznala újmy ve všeobecnosti, nikoliv v tom směru, zda se snad ta či ona osoba, třeba že jinak snad ke vstupu oprávněná, do jednací síně nedostala, poněvadž se kontrolním orgánům žádaným způsobem nemohla legitimovati. Zákon nechrání oním zmatkem oprávnění jednotlivců na účast při hlavním přelíčení, neboť toto je jen relativní, v rámci možnosti, nýbrž zásadu veřejnosti líčení ve všeobecnosti a přiměřeně účelu, pro nějž je zákonem stanovena a jenž byl již shora vytčen; ani v těchto hranicích ona zásada újmy nedoznala, neboť je podle předsedovy zprávy jisto, že ke hlavnímu přelíčení bylo připuštěno v mezích, místním poměrům odpovídajících, daleko více posluchačstva, než by již stačilo ke splnění zákonného požadavku veřejnosti, že totiž přístup ani nebyl zamezen obecně vůbec, ani nebyl omezen v míře, jež by nebyla slučitelná se zásadou veřejnosti (jako na příklad, kdyby byl omezen jen na osoby, jimž podle § 230 tr. ř. musil by býti povolen přístup i k tajnému přelíčení, nebo na posluchače, kteří by počtem jen nepatrně převyšovali počet účastníků tajného líčení a pod.). Že kontrolní opatření byla toho rázu, netvrdí ani zmateční stíž-

nost. Jest proto bezdůvodna nejen, pokud uplatňuje u všech obžalovaných důvod zmatečnosti podle § 344 čís. 4 tr. ř. pro porušení předpisu § 228 tr. ř., nýbrž zmateční stížnost obžalovaného V-a a M-e i v důvodu zmatečnosti podle § 344 čís. 5 tr. ř. pro zamítnutí důkazů, které navrhol jejich obhájce v tom směru, by navrhovatel sám a ti strážníci, kteří měli ve dnech přelíčení službu u vchodu do soudní budovy, byli vyslechnuti jako svědci o tom, že přístup posluchačů do soudní síně byl omezován, zejména že ani obhájce Dr. K-a nechtěl dozorce vpustiti do soudní budovy. Pro stížnost, kterou v tomto směru podal též obžalovaný Jaroslav H., jehož Dr. K. při hlavním přelíčení nezastupoval a jehož jménem tento návrh nebyl učiněn, nedostává se tomuto stěžovateli vůbec zákonné legitimace.

Čís. 4337.

Podle § 177 tr. zák. je zločinnou kvalifikaci krádeže podle § 176 tr. zák. přičítati jen dotyčnému přímému pachateli, nikoliv i ostatním účastníkům nebo spoluvinníkům, není-li u nich týž poměr k okradenému; to platí i při souběhu další zločinné kvalifikace na straně pachatelově.

(Rozh. ze dne 27. listopadu 1931, Zm II 104/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 13. prosince 1929, pokud jím byli obžalovaní uznáni vinnými zločinem spoluviny na krádeži, Jaroslav B. podle §§ 5, 171, 176 II c) tr. zák., Emil K. pak podle §§ 5, 171, 173, 176 II c) tr. zák., zrušil rozsudek nalézacího soudu v napadených výrocích o vině a důsledkem toho i ve výroku o trestech Jaroslavu B-ovi a Emilu K-ému uložených jakož i ve výrocích s tím souvisejících a uznal tyto obžalované vinnými, že od roku 1928 do polovice února 1929 v P. a v D. O. zlý skutek spoluobžalovaného Stanislava R-a, ve výroku napadeného rozsudku pod I. uvedený, radou, poučením a pochvalou nastrojili, k němu úmyslně podnět dali a se Stanislavem R-em jako pachatelem o podíl na zisku a užitku se srozuměli, při čemž jednáním Jaroslava B-a byla způsobena škoda 2.000 Kč nepřevyšující, jednáním Emila K-ého pak škoda 2.000 Kč převyšující, čímž se dopustili: Jaroslav B. přestupku spoluviny na krádeži podle §§ 5, 460 tr. zák., Emil K. zločinu spoluviny na krádeži podle §§ 5, 171, 173 tr. zák.

D ů v o d y:

Krádež kvalifikovaná jako zločin jen podle předpisu § 176 tr. zák. postihuje podle jasného doslovu § 177 tr. zák. tímto přísnějším hlediskem jen vlastního pachatele zločinu, nikoli však toho, kdo ve smyslu § 5 tr. zák. je rovněž trestně zodpovědným za krádež jako spolupachatel nebo účastník, pokud ovšem u něho sama není týž poměr k osobě krá-